Svar på skriftligt spörsmål SSS 341/2024 rd

Svar på skriftligt spörsmål om nedskärningarna i kultur

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 341/2024 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna-Leena Mattila /cent:

> Är det möjligt att avstå från nedskärningarna inom kultursektorn och
>
> hur säkerställs jämlika kulturtjänster i hela Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I Finland har det allmänna starkt förbundit sig att säkerställa att det finns så jämlik tillgång som möjligt till kulturtjänster i vårt glesbefolkade land. Den statliga finansieringen kommer att vara stark även i fortsättningen. Den statliga finansieringen av konst och kultur är dock endast en del av finansieringen. Kommunerna och privata konsumenter är betydande finansiärer av kultur och konst.

Den privata kulturkonsumtionen uppgick 2022 till 6 miljarder euro. Konsumenternas andel av finansieringen är således mångfaldig jämfört med det offentliga stödet. Det är alltså viktigt att regeringen sörjer för medborgarnas köpkraft.

Vi stärker också de företagsdominerade kulturbranschernas och kreativa branschernas möjligheter till tillväxt och internationalisering. Vid ramförhandlingarna våren 2024 enades regeringen om att rätten till skatteavdrag för den privata sektorn ska utvidgas till att omfatta även donationer till konst och kultur.

Vid budgetförhandlingarna beslutade vi att stärka de kreativa branschernas FoU-finansiering. Till de kreativa branscherna avisas ett nytt finansieringsinstrument på sammanlagt 9 miljoner euro som fogas till Business Finlands bevillningsfullmakt i syfte att öka FoU-verksamheten och stärka tillväxten. I enlighet med regeringsprogrammet utarbetar vi också en tillväxtstrategi för de kreativa branscherna i samarbete med arbets- och näringsministeriet.

Ett av kulturpolitikens centrala mål är att främja den regionala tillgången till kultur. I det utkast till kulturpolitisk redogörelse som för närvarande är på remiss är ett av de fyra målen att säkerställa vars och ens rätt till kultur. I utkastet till redogörelse är utgångspunkten att en mångsidig och tillgänglig kultur tillhör alla oavsett bakgrund, språk, plats, ålder eller ekonomiska resurser.

Staten stöder i form av statsandelar verksamheten vid teatrar, orkestrar och andra verksamhetsenheter för scenkonst samt museer på ett heltäckande sätt runt om i Finland. Statsandelssystemet stöder

upprätthållandet och utvecklingen av ett heltäckande nätverk av kulturtjänster på både riksnivå och regional nivå.

Antalet verksamhetsenheter för scenkonst som omfattas av statsandelssystemet är sammanlagt 100. Av dem är 69 teatrar och dans- och cirkusgrupper. Dessa aktörer ordnar också turnéer, vilket främjar tillgången till mångsidiga kulturtjänster i olika delar av landet. Betydande regional turnéverksamhet bedrivs av fem aktörer, varav en är stadsteatern i Kajana. Trots sparåtgärder stöder ministeriet fortsättningsvis betydande regional och riksomfattande turnéverksamhet med förhöjd statsandel.

Statsfinansernas tillstånd är allvarligt. Det är viktigt att vi i denna situation, när resurserna minskar, funderar på vad vi kan göra på ett nytt sätt och genom att förnya branschen. Det är sant att nedskärningarna kommer att få konsekvenser. En del av besparingarna riktas till ministeriet och ämbetsverken inom dess ansvarsområde. Även i projektet Bildningsförvaltningen 2030 strävar man efter att effektivisera ämbetsverkens verksamhet till exempel genom att gallra bort överlappande verksamhet.

Målet är att de anpassningsåtgärder som gäller finansieringen av kultur och konst riktas så att deras inverkan på den regionala tillgången till kultur är så liten som möjligt.

Helsingfors 10.10.2024

Forsknings- och kulturminister Sari Multala